

Attarps Säteri

AVSKRIFT

År 1937 överlämnade f.d. stationsskrivare Folke Neij, Bankeryd till undertecknad nedanstående av honom själv "samlade och ordnade" uppgifter om ägare av Attarps säteri genom tiderna Bankeryd den 9/11 1953
Gustaf Räf

Attarps säteri (”Fälse säteri 1 helt mantal”)

1413-14--

Riddaren Magnus Jönisson (Sparre?) kommer enligt ett bevarat pergamentsbrev av anno 1413 genom köp i besittning ”av gården Attathorpe, liggandes i Bankerydh sokn i Tweta heredt”
(Ägare under Erik av Pommern reg.)

Härefter över 100 år, varunder gården innehafts av okända ägare-
(Under Engelbrekts, Christofers, Carl Knutssons, Christian I:s, Sturarnas, Hans’, Christian Tyranns, Gustaf Wasas, Erik XIV:s, Johan III:s och Sigismunds reg.)

15-- - 16--

Möjligen den **storman med adligt vapen**, vilken gravsten använts som golv i Bankeryds kyrkas vapenhus och nu med bortnött inskription och d:o sköldemärke genom Biskop Reuterskiölds lovvärda ingripande blivit tillvaratagen och placerad å kyrkogården.

16-- - 1636

Kaptenen Johan von Klingspor till Bällsta, Olhamra och Attarp f 1578. Var Hofjunkare och Jägmästare 1604 och ännu 1608. Överstejägmästare hos Hertig Johan av Östergötland. Kaptän vid Patrik Ruthwens regemente 1618 och vid Kronbergs regemente 1623. Avgången omkr. 1625. Han erhöi i donation av Hertig Johan Olhamra 1611 och Bällsta 1612. Gift före 1605 med Margaretha von Buddenbrook. Han avled i Augusti 1636 och begravs i Vallentuna kyrka. (Ägare under Carl IX:s, Gustaf II Adolfs och Christians reg)

1636-1676

Generalmajoren Staffan Klingspor (naturaliserad i Sverige: Klingspor) till Bällta och Attarp samt Näsbyholm och Olhara. Son till föregående och f. den 26 Augusti 1611 på Ekolsund. Ryttnästare vid Smålands kavalleriregemente, överstelöjtnant därstädes 1641, överste för regementet 1657, avsked s.å. Generalmajor av kavalleriet 1674.

Han hade tidigt gått i krigstjänst, var en käck krigare och deltog med utmärkt tapperhet i trettioåriga kriget med Car X Gustafs polska och danska fälttåg. Han sändes 1644 av Gustaf Horn med 800 ryttare att betäcka artilleriet, som var på väg från Jönköping i kriget mot danskarna ”snapphanarna 1643-45 och framkom segerande till Lund. Benämningen ”snapphanar” tillhörde Carl d.XI:s krig mot Danmark 1675-79. Efter faderns och äldre broderns död 1636 tillföll honom Bällsta, som han bebyggde till säteri. Han erhöi i förläning 1645 Woislaxa by och 1647 Demaschowisa ödegods, båda i Ingermanland. Gift 1639 med Sophia Anna Chemnitia, adlad von Chemnitz. Från Generalmajor Klingspor härstamma de svenska adliga, friherrliga och grevliga ätterna Klingspor. Hans porträtt finnes numera hos hans ättling i åttonde led, Frih. G.A.O. Klingspor i Sköfde. Generalmajor Klingspor avled 65-årig på Attarp den 4 maj 1676 och ”begrovs 5/3 1680 på samma gång som sin fru, sin måg och sonen Mathias Henrik med stor ståt i Riddarholmskyrkan, varifrån deras lik sedermera flyttades till en av sonen Adolf

Magnus uppbyggd präktig graf i Vallentuna kyrka, där hans 16 anors vapen uppsattes och hans lik i dyrbar kopparkista ännu 1855 vid densammans öppnande befanns svept i vitt siden och svart sammet, med en slät guldring på ett av fingren samt så väl bibehållet, att handskarna ej en gång förlorat något av sin vithet". (Ägare under Kristinas, Carl X Gustafs och Carl XI:s reg)

1676 – 1699

Löjtnanten Christian Ludvig Klingspor till Tumbäck f. den 1/9 1657, son till föregående. "Var 1678 kornett vid Lifregementet till häst, Kejs. Hofjunkare. 1692-93 löjtnant vid sedermera Konung Carl XII:s stora lifkompani". Gift 6/1 1687 med Henrika de Moucheron. Han avled den 2 januari 1699 och begravs i Bankeryds kyrka, där hans epitafium är uppsatt. (Hans dotter Sophia Anna, f. 1693 gift 5/9 1719 på Attarp med Översten von Liphardt, dog 1721 på Attarp och begravs i Bankeryds kyrka.) (Ägare under Carl XI:s och Carl XII:s reg.)

1699 – 1728

Majoren Henrik Abraham Klingspor till Tumbäck, Attarp och Amundstorp, f 1687. Son till föreg. Fänrik vid Bergsregementet 1701, löjtnant därstädes 1703, kapten 1708, major 12/9 1712. Major vid Upplands femmänningsinf.reg. 1714, avsked 1718. Gift 1709 med sin kusins dotter Anna Sophia Ståhlhammar. Major Klingspor´s på Attarp nämnas i samband med ett besök, som de. Anno 1727 fingo mottaga avmajorskans kusin, välborna Ulrika Eleonora Ståhlhammar, vilken på sin tid anlade karlkläder och gick i krigstjänst under Karl XII:s fanor. Major Klingspor avled den 27/12 1728 på Attarp och begravs den 10/11 1729 i Bankeryds kyrka. (Ägare under Karl XII:s ,Ulrika El. o. Fredriks reg)

1748 – 1771

Möjligen en **Klingspor**. Fredrik I, (Under Fredrik I:s o Ad. Fredrik)

1771 – 1778

Herr Baron Carl Gustav Wennerstedt, Friherre till Skogaholm samt herre till Skörtinge och Attarp, f. 1692. President i Göta Hofrätt, Kommendör av Kongl. Nordstjerne Orden (Utn. 1757). Kapten vid Lifdragonregementet 1718. Kammarherre hos Konung Fredrik I 1722. Landshövding i Kopparbergs län 1742. President i Göta Hofrätt 22/11 1755, avsked 25/1 1771. Var med Carl XII vid Fredrikshald. Blev 1743 tillfångatagen av dalkarlarna vid deras upprorståg till Stockholm (Stora Daldansen), emedan han avrådde dem därifrån. Han var gift 1727 med Ebba Magdalena Hierta och fader till Generalmajoren Gustaf Filip Wennerstedt. Baron C.G. Wennerstedt, som var befryndad med ätten Klingspor, var en jovialisk och glad man, men tillika diktatorisk. Han avled den 7/2 1778 på Skogaholmd.

(Ägare under Gustaf III:s reg)

1778 - 1785

Herr Baron Christian Fredrik Klingspor, f. 1711, Vice-President i Göta Hofrätt, Hofrättsråd, Riddare av Kongl. Nordstjerne Orden. Hofjunkare 1739, Kammarherre 1743. Gift 1743 i Stockholm med Anna Magdalena Pauli. Han blev friherre 1771. Var son till Major Henrik Abraham Klingspor och fader till Fältmarskalken Greve Wilhelm Mauritz Klingspor, som blev greve 1799. Baron Christian Fredrik Klingspor ägde även Stora Kärr och var en av grundläggarna av Ryfors bruk. Han avled den 3/1 1785 i Jönköping och begravs i Bankeryds kyrka. Vilar numera i familjegraven å Bankeryds kyrkogård. (Ägare under Gustaf III:s reg)

1785 – 17--

Överjägästare Adam Fredrik Silfverhielm till Klemmestorp samt Attarp och Månseryd, f. den 28/3 1738. Löjtnant vid Jönköpings regemente 1766, avsked 1772. Överjägästare. Deltog i pommerska kriget 1757-62. Gift den 30/12 1768 på Klemmestorp med Maria Roosav Hjälmstätter, född och död på Klemmestorp.

Överjägmästare Silverhielm dog den 5/1 1802 på Månseryd. (Ägare under Gustaf III:s och Gustaf IV Adolfs reg.)

17-- - 1799

Löjtnanten Carl Johan Gyllenram till Sätra och Trehörna, f. den 29/1 1723. Volontär vid Östgöta kavalleriregemente 1739, Korpral därstädes 1740, volontär vid franska armén 1745, löjtnant vid Comte de Saxe infanteriregemente 1745, fänrik vid Garnisonregementet i Göteborg 1750, löjtnant den 5/5 1761, avsked 22/12 s.å. Var med i belägringen av Antwerpen, Mons, Charleroy och Namur samt slaget vid Rocoux. Gift (2:o) den 2/11 1770 på Rotenberg med Catharina Antoinetta Kindt, f. 1740, död 17/3 1799 på Sätra. (Hans son, Stabsfänriken vid Jönköpings regemente Gustaf Adolf Gyllenram, dog ogift den 3/1 1800 på Attarp). – (Ägare under Gustaf IV Adolfs reg.)

1799 – 1800

Fru Catharina Antoinetta Gyllenram. Änka efter föregående. (Ägare under Gustaf IV Adolfs reg.)

1800 – 1813

Hofrättsrådet Gustaf Gabriel Silfverhielm, f. den 22/4 1751. Hofrättsråd 9/6 1800, avsked 17/5 1803. Avlägsen släkting till Överjägmästaren Silfverhielm. Gift 1791 med Friherrinnan Eva Maria Fock. Han avled den 14/9 1813 i Lidköping (Ägare under Gustaf IV Ad. O. Carl XIII:s reg)

1813 – 1814

Majoren Wälborne Herr G. Axell Gedda, gift med Wilhelmina Fredrica Thott. Denne ägare var befryndad med ätten Klingspor. Han sålde gården den 16/4 1814. (Ägare under Carl XIII:s reg)

1814 – 1844

Häradshövdingen Wälborne Herr Carl David af Sandeberg, f. den 16/4 1792. Vice häradshövding, e.o. Kanslist. Köpte Attarps säteri den 16/4 1814. Gift den 1/6 1815 på Tubbetorp med Theophile Frigell. Han avled den 23/4 1844 på Attarp (Ägare under Carl XIII:s o. Carl XIV Johans reg.)

1844 – 1845

Controlleuren Per Ludvig Ekwall. (Köpebrevet är av den 30/8 1843) Han var den förste, kände ofrälse ägaren av Attarp. Dog 1845, mördad av sin familj genom gift. (Ägare under Oscar I:s reg)

1845 – 1849

Fru Hedvig Christina Ekwall, f. 1802. Änka efter föregående. Hon var anklagad och häktad för mordet på sin make men frikänd på grund av bristande bevisning. (Ägare under Oscar I:s reg.)

1849 – 1857

Magasinsförvaltaren Christh. Ulr. Dahlberg från Motala och hans hustru Ulla Pahl, syster till nyssnämnda Fru Ekwall. (Ägare under Oscar I:s reg)
1857 – 1857 Possessionaten Nikolaus Lundberg. Köpte säteriet på auktion den 5/3 1857. sålde 12/12 1857 (Ägare under Oscar I:s reg.)

1857 – 1868

Anders Nilsson i Hellestorp, som den 12/12 1857 inköpte Attarp och samma dag transporterade köpebrevet på sin son, lantbrukaren Alfrid Wilhelm Vicktor Andersson. Denne ägde gården, då järnvägen drogs fram tvärs över Attarps gamla allé. Han var ägare, tills Attarp den 24/10 1868 försåldes på konkursauktion – (Ägare under Oscar I:s reg.)

1868 – 1881

Patron Paul Edvard af Klinteberg, f 1832. Gift 1866 med Matilda Augusta Juberg. Det var under denne ägares tid, som det gamla, förnåma corps de logiet med flyglar revs och brändes på grund av "spökeri" och det nuvarande uppfördes. Detta byggdes av stormfällt timmer från Backamo, som på 1860-talet härjats av en cyklon. Patron af Klinteberg beskrives som en goddint husbonde, ehuru häftig. Bestraffade handgripligen sin rättare vid ett tillfälle, då superi förekommit under slåttern. Dagen därpå betalade patronen örfilen med femtio riksdaler. Efter försäljningen av Attarp ägde han ett par mindre lantgårdar i Jönköpings närhet. Han var på senare tid bosatt i Jönköping.
(Ägare under Carl XV och Oscar II:s reg.)

1881 – 1897

Lantbrukaren Gustaf Johansson från Habo, f 1834. Gift med Maria Larsdotter. Han bar öknamnet "gråtar'n" på grund av sin gnällande stämman och ofta rinnande ögon. – Död 1902 och begravnen å Bankeryds kyrkogård. (Ägare under Oscar II:s reg.)

1897 – 1923

Disponenten Erik Räf, Riksdagsman f. den 27/8 1858 i Hjulsjö. Politiker, nykterhetsivrare, missionsvän. Riksdagsman i andra kammaren f. o. m. 1903. Disponent Räf inköpte säteriet Attarp 1897. Han avled den 30/5 1923 i Lund och är begravnen å Bankeryds kyrkogård. (Ägare under Oscar II:s o. Gustaf V:s reg)

1923 – 1936

Fru Anna Räf, änka efter föregående, f. den 2/10 1860 å St. Hällsjön, Grythyttan, död den 6/6 1936 och begravnen å Bankeryds kyrkogård (Ägare under Gustaf V:s reg.)

1936 – 1953

Arvingarna efter föregående Fru Anna Räf behöll säteriet under egen förvaltning intill den 1 juni 1953, då Bankeryds kommun övertog Attarp enligt ett i februari samma år undertecknat köpekontrakt. (Ägare under Gustaf V:s och Gustaf VI Adolfs reg.)

Ovanstående uppgifter intill 1923 äro samlade och ordnade 1937 av Folke Neij, som tillägger:

**Salvo errore et omissione .. possessoribus hodiernis dedicavit
Anno MCMXXXVII
Fulco Neij**

Uppgifterna för tiden efter 1923 har lämnats av Gustaf Räf, Bankeryd, som närmast omhänderhaft säteriets förvaltning under sist nämnda perioden 1936 – 1953

Som ovan Gustaf Räf

Rätt avskrivet betygar:

(Henry) Appelberg. + otydligt namnunderskift

Detta dokument är illustrerat med regentporträtt enligt en idé av Klas-Peter Suneson.